

श्रीअनु प्रकाशन (पा.)लि.

पूर्वांचल

२५ Purwanchal National Daily

◆ वर्ष : २५ ◆ अंडक : ४ ◆ पृष्ठ ६ ◆ बित्तमोड़ ◆ विसं. २०७६ मंसीर ४ गते बुधवार (Wednesday, November 20. 2019) नेपाल सम्बत् ११९ वेबसाइट : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु. ५/- भारतमा भार. : ४/-

पूर्वमा ग्यास अभाव

पार्श्व मण्डल

भद्रपुर, मंसीर ३। भाषापासहित पूर्वका चार जिल्लामा एलपी ग्यास अभाव भएको छ।

भारतबाट नेपाल भित्रिने एलपी ग्यासका दयाकरं पर्याप्त मात्रामा आउन छाडेपछि क्षापा, इलाम, पञ्चथर र ताप्लेजुड जिल्लामा ग्यास अभाव भएको हो। बजारमा एलपी ग्यासको अभाव भएपछि उपभोक्ता समस्यामा परेका छन्।

भाषापास चारबाटा ग्यास उत्योग छन्। भाषापालेक मोरडबाट पनि जिल्लामा बजारमा ग्यास सिलिङ्डर भित्रिन्छ। तर, भारतको पश्चिम विरासत कलक्ताको ग्यास प्लान्टले केही दिनदेखि नेपाल आउने ट्रायकरलाई ग्यास भर्न दिनदिवा बजारमा एलपी ग्यासको अभाव भएको बताएको छ।

भाषापाका ग्यास उत्योगमा कलक्ताको हल्दिया, बरौनी र पारदीप भन्ने ठाउँबाट टायाकरमा लोड गरी एलपी ग्यास कार्करभिटा नाका हुँदै जिल्ला भित्रयाउने गरेको नेपाल एलपी ग्यास संधक सल्लाहकार आदित्य पराजुली जानकारी दिए। त्रिशूलका ग्यास उत्योग भद्रपुरका प्रबन्ध निर्वेशक समेत रहेका पराजुलीले भने- 'मेरो उत्योगमा हल्दिया र पारदीप ग्यास प्लान्टबाट ग्यास आउँदै, दुवै प्लान्टमा सरसफाईको काम चलेको हुँदै १० दिनदेखि ग्यास आएको छैन।'

आज चारबाटा ट्रायकर आउदैछ, तर जुन परिमाण उत्योगलाई चाहिने हो, त्यस अनुसारको ग्यास भित्रिन सकेको छैन, जसले गर्दा बजारमा ग्यास अभाव भएको हो- उत्तरे भने। 'उत्योगलाई महिनामा कम्तीमा २०८६खि २५ वटा ट्रायांकर चाहिन्दै- त्रिशूलका ग्यासका व्यवस्थापक अर्जुन कर्पाले भने- 'चाहिने परिमाण आएको छैन, अक्टोबरमा १५ वटा ट्रायांकर आएको थियो, सेप्टेम्बरको १८ तारिखसम्ममा ९ वटा मात्र ट्रायकर आएको छ।'

ग्यास अभावका कारण डिलरलाई चाहिने सिलिङ्डर पठाउन नसक्ने उपभोक्तालाई समस्या भएकै हो, उत्योगमा दुई वटा बुलेट छ, ५०-५० मेट्रिक टनको अहिले दुवै खाली छ। उत्तरे अभिन्न- 'अभिन्न १५ दिनसम्म (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

सन्थाल समुदायका लागि नमूना बस्ती

भाषापा, मंसीर ३। भाषापाको भारतीय सीमासंग जोडीएको पुरानो सदरमुकाम भाषापा गाउँपालिकाका सन्थाल समुदायलाई लक्षित गरी नमूना बस्ती निर्माण गरिएको छ। तराई-मधेश समृद्धि कार्यक्रम अन्तर्गत सन्थालका लागि २० वटा घरको सामुहिक बस्ती निर्माण गरिएको हो।

गाउँपालिकाको बडा नं. १, २ र ५मा बाकी बस्ती रहेका दैनिक ज्यालादारी गरेर गुजारा गर्ने विपन सन्थालहरूको लागि रुपार गर्नु नमूना बस्तीले उनीहरूलाई राहत भएको छ। वर्षात्मा भेलवाही र पारी पढा रात कटाउन समस्या हुने भएकोले नमूना बस्तीले द्वेरै सहज भएको स्थानीय फूलमुनि सन्थालले बताइन्।

सस्तोमा मिट्टी विक्रीमा

बित्तमोड-१, बाल्मीकि उत्तर, दुर्गां पाञ्चायन मन्दिरसंगै रहेको पूर्व मुख भएको १२ धरू आकारको भिटा विक्रीमा छ। इच्छुकले तु-सम्पर्क गर्नुहोला।

सम्पर्क: ८८१४४३५४०२, ८८४२६४५४९८७

सुश्रुत आयुर्वेदमा विशेष डाक्टर आउने बरेको सूचना

डा. जितेन्द्र मण्डल

MS (AY) IMS, BHU, Selsi (India)

Consultant Surgeon of proctologist, Specialist No. 5

द्व्यै मिति २०७६ साल मंसीर ६ र ७ गते प्राइवेट फिस्टुला रोग विशेषज्ञ डाक्टर आयुर्वेद अनुसन्धान केन्द्र किटीपूर (काठमाडौ) बाट आउँहुनुहोला। विसा गर्दा दुले, पोले, मासु पलाको, पिलो जस्तो घाउ आएको, रगत बग्ने र मलदार चिलाउने जस्ता विरामीले यथार्थी तलको ठेगानामा सम्पर्क राख्नुहोला।

नोट: फोनबाट परि नाम टिपाउन सक्नुहोलो।

सम्पर्क: सुश्रुत आयुर्वेद अस्पताल प्रा.लि.

कॉर्सरमिटा रोड, बोलबम धेपुलमस्तै, बित्तमोड, भाषापा
फोन नं. ०२३-५४३९९९, ९८५२६८८८६६६

Email: purwanchal2052@gmail.com / purwanchal@ntc.net.np

सूचना

हाम्रो चाहना
लागूऔषधरहीत,
स्वस्थ र सुखी
जीवनको कामना।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रिविति मन्त्रालय
सूचना तथा प्रशारण विभाग

भाषापामा १७ करोडको परियोजना शुरू

फोहोरबाट अब घर-घरमा ग्यास

सुरेन्द्र भण्डारी/नरेन्द्र ढकाल

बित्तमोड, मंसीर ३। फोहोरमैला व्यवस्थापन अहिले शहरी क्षेत्रको प्रमुख समस्या भएको छ। बहुदा शहरीकरणका कारण भाषापासहित अहिले देशभर नै फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने चाहनी भएको छ।

तर, भाषापाको बित्तमोड, अर्जुनधारा र कनकाई नगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि विश्व वैकूको सहयोगमा कनकाई नगरपालिका-२मा नमूना परियोजना शुरू भएको छ।

विश्व वैकूको पाँच कोरोड ४६ लाख दुई सय ४६ रुपैयाँको अनुदानसहित १७ कोरोड ५० लाख रुपैयाँको लागतमा कनकाई-वित्ता-अर्जुन नवीकरणीय ऊर्जा तथा फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि परियोजना शुरू गरेको हो। परियोजनाको काम २०७७ साउन ७ गते भित्र सम्पन्न गर्ने गरी काम थार्याएको र अहिले 'डाइजेस्टर' निर्माणिको काम भरेहोको परियोजनाका अध्यक्ष मिनाल तिम्सिनाले जानकारी दिए।

वित्तमोड, अर्जुनधारा र कनकाई नगरपालिकाको फोहोर व्यवस्थापनका लागि दीर्घकालीन सोचाका साथ वैकल्पिक उर्जा जित्ताको केन्द्रको सहयोगमा ऊर्जा नगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापनसहित नौ सय घर परिवारलाई पाइपलाइनबाट ग्यास समेत वितरण गर्ने गरी काम अधिकारीको कम्पनीका सदस्य राजकुमार कडेले जानकारी दिए। उनका अनुसार परियोजना सञ्चालनपछि फोहोरमैला व्यवस्थापनमा समस्या थियो- सुव्याले भने-

वितरण गर्दै सहज रुपमा ग्यास उपलब्ध गराउने छ।

कम्पनीका सञ्चालक मन्दिरगाउलाले वैकूक देखि ४० टनसम्म फोहोर खपत हुने र नगरलाई सका राख्न यसले महत प्रयाउने भएको छ। बित्तमोड, अर्जुनधारा र कनकाई नगरपालिकाको सहयोगमा परियोजना शुरू होइरमा बाहेकै वित्तमोड १५ देखि १७ टनसम्म फोहोर निस्केको गरेको सुव्यालो भनाइ छ।

कम्पनीले ७ कोरोड जिमिन खरिद गरी सन्काहा खोलाको तरीय त्रिभुवन अधिकारीको काम सकिएलागाते नगरलाई निस्केको फोहोरले मात्रै नपुने भएपछि खर, मकेका ढोडको पनि व्यवस्थापन गर्नुपर्ने हुन्दै। अहिले वित्तमोड, अर्जुनधारा र कनकाई नगरपालिकाबाट १५ देखि १७ टनसम्म फोहोर निस्केको गरेको सुव्यालो भनाइ छ।

जुर्ज भारतीय कम्पनीले अहिले वितरण गर्दै अधिकारीको थियो तर, जिमिन अभावमा काम अग्राही बढ़ दिएको थिए।

भुटानी शर्यार्नार्थी तेस्रो देखि पुरान्योपनिधि भएपछि अर्जुनधारा नगरपालिकाको भुटानी शर्यार्नार्थी शिविरको खाली जिमिनमा फोहोर व्यवस्थापनको तयारी गराएर, पनि स्थानीयको विरोधपछि लामो समयदेखि अर्जुनधारा, वित्तमोड र कनकाईको फोहोरमैला व्यवस्थापनमा समस्या थियो- सुव्याले

भने- परियोजना सञ्चालनको काम सकिएलागाते नगरलाई निस्केको फोहोरले मात्रै नपुने भएपछि खर, मकेका ढोडको पनि व्यवस्थापन गर्नुपर्ने हुन्दै। अहिले वित्तमोड, अर्जुनधारा र कनकाई नगरपालिकाबाट १५ देखि १७ टनसम्म फोहोर निस्केको गरेको सुव्यालो भनाइ छ।

जुर्ज भारतीय कम्पनीले अहिले वितरण गर्दै अधिकारीको काम सञ्चालन गर्नुपर्ने हुन्दै। अहिले वित्तमोड, अर्जुनधारा र कनकाई नगरपालिकाको सञ्चालन गर्नुपर्ने हुन्दै। उनले वित्तमोड र समयमा समेत अन्तर्वार्ताका लागि सूचना प्राप्त अहिले वित्तमोड १५ देखि १७ टनसम्म फोहोर निस्केको गरेको सुव्यालो भनाइ छ।

जुर्ज भारतीय कम्पनीले अहिले वितरण गर्दै अधिकारीको काम सञ्चालन गर्नुपर्ने हुन्दै। अहिले वित्तमोड, अर्जुनधारा र कनकाई नगरपालिकाको सञ्चालन गर्नुपर्ने हुन्दै। उनले वित्तमोड र समयमा समेत अन्तर्वार्ताका लागि सूचना प्राप्त अहिले वित्तमोड १५ देखि १७ टनसम्म फोहोर निस्केको गरेको सुव्यालो भनाइ छ।

जुर्ज भारतीय कम्पनीले अहिले वितरण गर्दै अधिकारीको काम सञ्चालन गर्नुपर्ने हुन्दै। अहिले वित्तमोड, अर्जुनधारा र कनकाई न

प्राविधिक र नैतिक शिक्षा संगसंगै हुनुपर्छ

आज हामी प्रविधि र विज्ञाले त्याएका नवीनतम् परिवर्तनलाई आत्मसात गर्दै बाँचिरहेका छौं । तर, सूचना तथा प्रविधिमा आएको परिवर्तनका सकारात्मक प्रभाव मात्र छैन, तिनीहरूले हाम्रो जीवनमा मालवीय मूल्यमाल्यतालाई ओभेलमा पारेका अनिग्नित उदाहरणहरू पनि छन् । नयाँ प्रविधिको आविष्कारको परिणामस्वरूप घरका प्रत्येक व्यक्तिलाई एकत्याएका छन् । परिवारका सदस्यबीचमा पर्याप्त रुपमा विचार आदान-प्रदान तथा दुःख-सुख साटासाटका लागि पनि समय अपुग हुन्न थालेको छ । भन्डार र मतभेदले गर्दा परिवार, समाज र देशबाट एकता, प्रेम र शान्ति हराइसकेको अवस्था सृजना हुन थालेको छ । यस्ता अशान्तमय अवस्थाबाट हाम्रो समाज गुर्जिए गएको सबैले महसुस गरेकै छन् । अब यस्तो समस्यालाई कसरी समाधान गर्न सकिन्दै भन्ने चुनौति हामीमा आएको छ । त्यसैले हामीले परापूर्वकालदेखि चलिआएका हाम्रो मनिषी, महर्षी तथा ज्ञानी पुरुषहरूले देखाएको नैतिकता, मायाप्रेम र करुणाको मार्गलाई अबलान्वय गर्नुपर्छ । उनीहरूले देखाएका असल ज्ञानका बाटा झेंगाल सके आजका समस्याको आफै समाधान हुँदै जान्न ।

विद्यालय, महाविद्यालय र विश्वविद्यालयमा दिइन भौतिक शिक्षाले मात्र समाधान दिन सक्तैन, यसका लागि आचरण शिक्षाको पनि जस्तर पर्दछ । यो संसारमा खुसी र शान्तिसँग बाँचका लागि दुवै किसिमका शिक्षाको आवश्यकता पर्दै । दुवै शिक्षा एकैसाथ दिनुपर्छ । तर, आज सानादेखि ठूला तहका विद्यालयहरूमा भौतिक शिक्षामात्र दिन्नदै । तर, आध्यात्मिक शिक्षाको नामोनिशात छैन । शिक्षाले मानिसलाई जीविकोर्पार्जनको बाटो दिनुपर्छ, तर त्यसिले मात्र सबै समस्याको हल दिन सक्तैन भन्ने कुरा घाम जस्तैकै स्पष्ट छ । शिक्षा यस्तो हुनुपर्छ जसले एउटा व्यक्तिले अको व्यक्तिलाई हेँन तरिकामा परिवर्तन त्याओस । शिक्षा मानिसको मन, हृदय परिवर्तन गर्न सक्ते क्षमता भएको हुनुपर्छ । महात्मा गान्धी भन्दून, 'शिक्षाले जीवनको आदर्श उच्च बनाउदैन भने अध्ययन गर्न बेकार छ ।' भौतिक शिक्षा भनेको पेट पाले मात्र्यम हो । बाँचका लागि पैसा चाहिन्दै । घर, भोजन, द्वाराद्वारारीको शिक्षा दीक्षा इत्यादिका लागि आवश्यक पर्दै पैसा । तर, जीवनमा आइपर्ने समस्यालाई शान्त मनले बुद्धिमानीपूर्वक समाधान गर्नका लागि नैतिक शिक्षाको खाँचो पर्दछ । अबको शिक्षाले प्रविधिका साथसाथमा सकर्मको बाटो देखाउन सक्नुपर्छ । यो शिक्षाले व्यक्तिमा आत्मविश्वास, आत्मसन्तुष्टि, त्याग र रूपान्तरण त्याउँछ जसको परिणामस्वरूप अफलाई चिन्नमा सहयोग पुऱ्याउँछ ।

बैतिक र आचरण शिक्षाले ज्ञानको तेस्रो आँखा खोल्दछ । विद्यार्थी बढी सहनशील, दयालु, अनुशासित, भद्र, मिलनसार र सबैसँग घुलमिल हुने र अस्को अस्तित्वलाई स्वीकार गर्ने दुन्दून् । हाम्रा विद्यालयमा अब ज्ञान, सीप र प्रवृत्ति परिवर्तनको मात्र लक्ष्य बोकेको शिक्षा पर्याप्त हुँदैन भन्ने सच्चाइलाई शिक्षाकीर्तिहरूले बुद्धिपूर्छ, शिक्षाका योजनाकारले बुद्धिपूर्छ र तदानुरूप शिक्षा क्षेत्रमा परिवर्तन त्याउन आवश्यक छ । आजको युग कम्प्युटर र प्रविधिको युग मात्र नभएर नैतिक आचरणको युग पनि हुनुपर्छ । अल्टर्ट आइन्स्ट्राइनले भने धर्म बिनाको विज्ञान र विज्ञान बिनाको धर्म दुवै मानवजातिका लागि अनुपर्यन्त हुँदून् । यो सच्चाइलाई ग्रहण गरेर यस्तो सम्भालका बाटोमा लान्नसक्छ । नेपालमा पनि भौतिक ज्ञानका साथ असल मानिस निर्माण गर्ने शिक्षालाई शिक्षाको अभिन्न पाटोको स्पूमा समावेश गर्न आवश्यक छ ।

साजाइक सञ्जाल

कालापानी मिच्या नक्सा निकाल्या यतिका दिन भो, यताकाले आजसम्म न लिखित विरोध ज्ञानका छन् । न वारी थाल्या छन् । 'सीमावाट सेना हाटाऊ' भनेर कुलिदै ओली सर कुट्टीनीको सदा बाटकक नीतिमा लागे । पहिले महाकाली 'कन्यानान' दिन यिनै ओली सर हुन, अहिले यिनैले कालापानी डुवाउने छाँट छ । हासियार !

- खेळन संगैला

समाननीय पिएम नेपाल : वेस सरकारसँग कालापानी प्रकरणमा 'रियासत' होइन 'एक्सन' प्रतिक्षा गरारहेको छ ।

- १) दिल्लीसँग तात्काल उच्चस्तरीय संवाद ।
- २) नेपालको आफ्नो नक्सा जारी गरेर अडानमा प्रष्टा ।
- ३) भारतीय सुरक्षा बल फिर्ता ।

दोहोऽप्याउँचु राष्ट्रवादी अडान परिणाममुखी हुनुपर्छ ।

- विश्वप्रकाश रामार्थ

बेलुका भात खाएको रामो होइन । अरु नै हलुका खाना खाओ । यदि अधिकांश नेपालीले एकाङ्क मात्र भात खाने हो भने खाचान प्रतिको परिनिर्भरता (भारतसंगको) पनि कम हुँदै ।

- अर्जुन सुनुवार

टेरेन भारतले : अब के गर्ने ?

चिन्तामणी दाहाल

उसले नक्सामा नाराखे पनि यी तीन क्षेत्र त्यही नक्सामा समेटेको नेपालका नक्सा विज्ञाले ठानेका हेँदून् । विज्ञाले जे ठाने स्तरका, दल, प्रशासन, सुरक्षा निकाय र आमजनताले त्यही ठाने भए । विज्ञाले अलमालिएपछि सबै गडबड हुने नै भयो । जब विज्ञाले नेपालको सीमाना नक्सामा समेटिएको थाहा पाए तब उनीहरूले सकारा, दल र आमजनतालाई थाहा दिए । त्यस्तेवासम्म ढीलो भइसकेको थियो । त्यसैले विवादमै रह्यो अहिले अतिक्रमण भयो भनेर उठाउन गरेको विषय ।

तर, नेपालको राजनीतिक नक्सा अहिलेको भारतले ब्रिटिशहरूले उत्तराधिकारमा दिएको भूगोल र नक्सा हो । त्यो नक्सा भयोको प्रसंग यस उठाएको हो । नेपालको भूमि भारत सकारा, राजनीतिक दल, तिनका भातृ संगठनहरू, बुद्धिजीवी, विज्ञान, आमजनता लागतले जीत नै चिन्चाए पनि भारतले सुनेको छैन र पत्याको पनि छैन ।

शुरुमा भारतका विदेश मन्त्रालयका प्रवक्ताले भारतले नेपाली शीर्षकमा अहिले भने शीर्षकमा नलेखिएका र न अलानाका प्रसंग यस हस्ताको आलेखनमा समेट्न नेपाल सकारा भए प्रसंग उठाएको हो । नेपालको भूमि भारत सकारा, राजनीतिक दल, तिनका भातृ संगठनहरू, बुद्धिजीवी, विज्ञान, आमजनता लागतले जीत नै चिन्चाए पनि भारतले सुनेको छैन र पत्याको पनि छैन ।

शुरुमा भारतका विदेश मन्त्रालयका प्रवक्ताले नेपालको भूमियाई अतिक्रमण गरेको हो । त्यो नक्सा भयोको भूमियाई अतिक्रमण सकारा भारतले जलादैन र यो गर्न जनता पनि त्याहाँ हुँपुँछ । काग्न प्राचीनकालदेखि नै दुवै देशका जनतालाई राजनीतिक दललाई जलादैन र यो गर्न जनताको तहमा सहयोग आदानप्रदान भएको इतिहास छ । यस्तो इतिहास भारतले नेपाललाई उत्तराधिकारको आन्दोलन सम्भव भए पनि आए र नेपाली सामान गएको छ ।

त्यसैले नेपालको भूमियाई अतिक्रमण भयोको भूमियाई अतिक्रमण सकारा भारतले जलादैन र यो गर्न जनता पनि त्याहाँ हुँपुँछ । काग्न प्राचीनकालदेखि नै दुवै देशका जनतालाई राजनीतिक दललाई जलादैन र यो गर्न जनताको तहमा सहयोग आदानप्रदान भएको इतिहास छ । यस्तो इतिहास भारतले नेपाललाई उत्तराधिकारको आन्दोलन भए पनि आए र नेपाली सामान गएको छ ।

त्यसैले विदेश सम्बन्ध भएका दुवै देशले सीमाना कायम गर्न जनता पनि त्याहाँ हुँपुँछ । काग्न प्राचीनकालदेखि नै दुवै देशका जनतालाई राजनीतिक दललाई जलादैन र यो गर्न जनताको तहमा सहयोग आदानप्रदान भएको इतिहास छ । यस्तो इतिहास भारतले नेपाललाई उत्तराधिकारको आन्दोलन भए पनि आए र नेपाली सामान गएको छ ।

त्यसैले विदेश सम्बन्ध भएका दुवै देशले सीमाना कायम गर्न जनता पनि त्याहाँ हुँपुँछ । काग्न प्राचीनकालदेखि नै दुवै देशका जनतालाई राजनीतिक दललाई जलादैन र यो गर्न जनताको तहमा सहयोग आदानप्रदान भएको इतिहास छ । यस्तो इतिहास भारतले नेपाललाई उत्तराधिकारको आन्दोलन भए पनि आए र नेपाली सामान गएको छ ।

त्यसैले विदेश सम्बन्ध भएका दुवै देशले सीमाना कायम गर्न जनता पनि त्याहाँ हुँपुँछ । काग्न प्राचीनकालदेखि नै दुवै देशका जनतालाई राजनीतिक दललाई जलादैन र यो गर्न जनताको तहमा सहयोग आदानप्रदान भएको इतिहास छ । यस्तो इतिहास भारतले नेपाललाई उत्तराधिकारको आन्दोलन भए पनि आए र नेपाली सामान गएको छ ।

त्यसैले विदेश सम्बन्ध भएका दुवै देशले सीमाना कायम गर्न जनता पनि त्याहाँ हुँपुँछ । काग्न प्राचीनकालदेखि नै दुवै देशका जनतालाई राजनीतिक दललाई जलादैन र यो गर्न जनताको तहमा सहयोग आदानप्रदान भएको इतिहास छ । यस्तो इतिहास भारतले नेपाललाई उत्तराधिकारको आन्दोलन भए पनि आए र नेपाली सामान गएको छ ।

त्यसैले विदेश सम्बन्ध भएका दुवै देशले सीमाना कायम गर्न जनता पनि त्याहाँ हुँपुँछ । काग्न प्राचीनकालदेखि नै दुवै देशका जनतालाई राजनीतिक दललाई जलादैन र यो गर्न जनताको तहमा सहयोग आदानप्रदान भएको

सीमा स्तम्भ : मर्मत गरिनुपर्ने ३७००, गायव २२००

भाषा, मंसीर ३। सीमा सुरक्षामा खटिएको सशस्त्र प्रहरी बलको तथ्याक अनुसार भारत र चीनसँग सीमाना जोडिएका ३५ जिलामा तीन हजार सात सप्तम्भन्दा बढी सीमास्तम्भ तत्काल मर्मत गर्नुपर्ने अवस्थामा रहेका छन्।

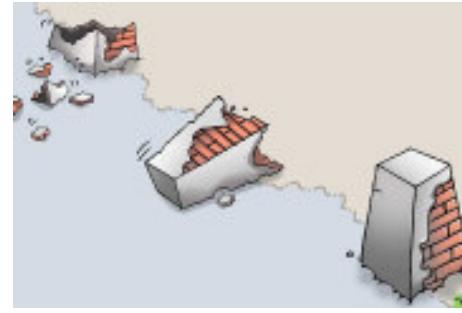
सशस्त्र प्रहरीको अभिलेखमा आठ हजार एक सय ८१ सीमास्तम्भ रहेको भए पनि नापी विभागले करिब आठ हजार पाँच सय सीमास्तम्भ रहेको बताउने गरेको छ। सीमाक्षेत्रका दुई हजारभन्दा बढी स्तम्भहरू बेपत्ता रहेका र दुई स्तम्भन्दा बढी नदीले बगाएका हुनसक्ने अधिकारीहरू बताउँछन्। सीमामा खटिएका प्रहरीले सङ्गल गरेका विवरणका आधारमा सीमास्तम्भहरूको अवस्था अद्यावधिक गरी गृह मन्त्रालयमा जानकारी गराउने गरेको सशस्त्र प्रहरी बलका प्रवक्ता सुरजकुमार श्रेष्ठले जनाएका छन्।

सीमा सुरक्षाको जिम्मेवारी सशस्त्र प्रहरीलाई दिइएको छ। सीमा सुरक्षाका लागि भारत र चीनको सीमावरी क्षेत्रका आफ्ना गण र सीमा चौकीहरूमा लगभग १९ हजार फौज परिवालित गरिएको सशस्त्र प्रहरीले जनाएको छ। चीबीसीले प्राप्त गरेको जानकारी अनुसार मर्मत गर्नुपर्ने अवस्थामा भनेर सशस्त्र प्रहरी बलका अधिकारी गराउने गरेको अधिकारीहरूले छुट्याएका तीन हजार सात सय ६६ सीमा स्तम्भहरूमध्ये सेयो निकै नाजुक अवस्थामा छन्।

गृह मन्त्रालय स्रोतका अनुसार नेपाल-भारत सीमा क्षेत्रमा रहेका एक सय ९६ जडे पिलरसहित कूल एक हजार आठ सय २२ वटा सीमास्तम्भ हराएका छन्। त्यसबाहेक मुख्य र सहायक गरी दुई सय ५० भन्दा बढी सीमास्तम्भ नदीले बगाएका कारण आफ्ना स्थानमा नरहेको अधिकारीहरूले जनाएका छन्।

प्रधानमन्त्री जडबाहादुर राणाको पालामा खडा गरिएकाले जडे पिलर भनिने मुख्य स्तम्भहरू ३० जिलामा साडे आठ सयको सख्तामा रहेको अधिकारीहरू बताउँछन्। त्यसमये सबैभन्दा थोरै भाषामा ३० वटा र सबैभन्दा कम दोलखामा उडाउने रहेको साथमा प्रहरी बलका तथ्याले देखाउँछ। सबैभन्दा थोरै जडे पिलर मर्मत गर्नुपर्ने जिला दार्जुना रहेको छ जहाँ रहेको ५७ मध्ये एउटा मुख्य स्तम्भमात्रै सालो अवस्थामा छ। त्यहाँ रहेका सबै सहायक पिलरहरू पनि समर्त गर्नुपर्ने अवस्थामा रहेको बीबीसीले प्राप्त गरेको अँकडाले देखाउँछ।

त्यसबाहेक बर्दियां जिलामा रहेका ४२ वटा जडे पिलसहित कूल दुई सय ४५ वटा सीमास्तम्भ मर्मत गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको देखिन्छ। अत्र सीमास्तम्भको ताजा अवस्थावारे गृह मन्त्रालयाई अद्यावधिक रूपमा जानकारी उपलब्ध गराउने गरिएको बताउँछन्। उनले भने- 'हामीले जुन बोर्ड आउटपोस्ट भान्ने बीओपीहरू गर्ने काम दुवै देशले संयुक्त रूपमा गर्ने गरेका छौं।' सन् २०१४ देखि बोर्ड विकिंड गुप र फिल्ड सर्वे टिम जस्ता

निगरानी गर्ने हो। 'यदि कूनै सीमास्तम्भ ढलेको छ वा भर्तिकाको छ वा हाराएको छ भने हामी तुरूरै गृह मन्त्रालय र तापी विभागलाई खबर गर्दैँ।' उनले थपे- 'सीमा अतिक्रमण भएको छ भने त्यसबाहे पनि जानकारी गराउने गरेको अँकडाले देखाउँछ।'

नापी विभागका अधिकारीहरू भने सीमास्तम्भहरूको मर्मतलाई उच्च प्राथमिकता दिएको र समयसीमा नै तोकेर कामलाई अधिकारीहरूले बताउँछन्। विभागका निर्देशक दामोदर ढकाल भन्दून्- 'नेपाल र भारतको सीमामा अवस्थ्यत सीमास्तम्भहरूको मर्मत र पुनर्निर्माण गर्ने काम दुवै देशले संयुक्त रूपमा गर्ने गरेका छौं।' सन् २०१४ देखि बोर्ड विकिंड गुप र फिल्ड सर्वे टिम जस्ता

संयुक्त संयन्त्रले काम गरिरहेका छन्।

विभागका अनुसार सुस्ता र कालापानी बाहेका क्षेत्रका दुवै देशले मानेका नवाहरू छन्। कालापानीमा भारतीय सेनाले आफ्नो शिविर राखेको छ। दुवै देशले सहमति गरेका नक्साका आधारमा सबै पिलरका कोर्डिंगेटहरू छन् र त्यसका आधारमा स्थलगत रूपमा गएर स्तम्भहरू होन्ने, मर्मत वा पुनर्निर्माण गर्ने मापदण्ड नै तोकिएको छ। उक्त संयन्त्रलाई सन् २०१९ सम्म आफ्नो काम सबै जिम्मेवारी दिएर पनि संयुक्त काम गर्नुपर्ने र कतिपय स्तम्भहरू जटिल भौगोलिक क्षेत्रमा बनाउनुन्ने भएकाले समयमा काम सम्पन्न गर्न नसिहत गरिकारीहरूले बताउँछन्।

ढकालले समयमा काम कोर्डिंगेटहरू त्यसलाई सन् २०१९-२०२२ मा सम्पन्न गर्ने गरी दुवै देशको टोलीलाई निर्देशन प्राप्त भएको उल्लेख गरेर उनी भन्दून्- 'लगभग दुई हजारदेखि २९ सय स्तम्भ मर्मत गर्नुपर्ने अवस्थामा छन्। लगभग सबै सीमास्तम्भका कोर्डिंगेटहरू हामीसँग रहेकाले यसै स्तम्भहरू हराएकै रहेछन् भने पनि तलाधि नहुने गरी ढाउँ पत्ता लगाउन सक्ने अवस्थामा छौं।' तर, सीमा मामिलालाई नजिकवाट नियालिरहेका कतिपय अधिकारीहरू सीमास्तम्भहरूको मर्मत र पुनर्निर्माण गर्ने काम दुवै देशले संयुक्त रूपमा गर्ने गरेका छौं।

द्वितीय देशको अधिकारीहरू त्यसलाई नसिहतकारीहरू त्यसलाई नसिहत गरिएको छ। त्यसलाई नसिहत गराउने गरेको अँकडाले देखाउँछ। निर्देशक दामोदर ढकाल भन्दून्- 'नेपाल र भारतको सीमास्तम्भका मर्मत गर्नुपर्ने अवस्थामा गर्ने काम दुवै देशले बाहेका अधिकारीहरूले बताउँछन्।

विद्यालयमा नर्सिङ कार्यक्रम

छोटाड, मंसीर ३। दिक्तैल रूपाकोट मधुवागाडी नगरपालिका-१ दिक्तैलस्थित सरसरीमा माविमा विद्यालय नर्स कार्यक्रम शुरू गरिएको छ। सामाजिक विकास मन्त्रालय प्रदेश नं. १ को 'विद्यालय नर्सिङ' कार्यक्रम अन्तर्गत जिल्लाका सामुदायिक विद्यालयमध्ये सरसरीमा विद्यालय नर्स कार्यक्रम शुरू गरिएको हो।

कार्यक्रममा नगरपालिका द्वारा प्रमुख दीपानारायण रिजाल, उपप्रमुख विद्यालयमध्ये देखिएरी राई, प्रमुख प्राथमिक स्कूलकी अधिकृत शान्तिराज प्रसाई लगायतले व्यापारमान दस्तावेज गर्दै विद्यालय नर्स कार्यक्रम उद्घाटन गरेका थिए। विद्यालय उमेर सूम्हका वालवालिकालाई स्वास्थ्य सम्बन्धी जान दिएर स्वस्थ जीवनशैली अपनाउन प्रोत्साहित गर्न प्रदेश सरकारले विद्यालय नर्सिङ कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याएको हो।

प्रदेश स्वास्थ्य निर्वाचनलाई एक नर्स उपलब्ध गराएपछि विद्यालयमध्ये देखिएरी राई, प्रमुख प्राथमिक स्कूलका विद्यालयमध्ये देखिएरी अधिकारीहरूले बताउँछन्। द्वितीय देशको अधिकारीहरूले बताउँछन्।

द्वितीय देशको अधिकारीहरूले बताउँछन्। निर्देशक दामोदर ढकाल भन्दून्- 'लगभग दुई हजारदेखि २९ सय स्तम्भ मर्मत गर्नुपर्ने अवस्थामा छन्। लगभग सबै सीमास्तम्भका कोर्डिंगेटहरू हामीसँग रहेकाले यसै स्तम्भहरू हराएकै रहेछन् भने पनि तलाधि नहुने गरी ढाउँ पत्ता लगाउन सक्ने अवस्थामा छौं।' तर, सीमा मामिलालाई नजिकवाट नियालिरहेका कतिपय अधिकारीहरू सीमास्तम्भहरूको मर्मत र पुनर्निर्माण गर्ने काम ढाउँ गरिएको अधिकारीहरूले बताउँछन्।

वाथ एक अटो इम्युन रोग हो।

समयमा उपचार गन्नले वाथ रोग नियन्त्रण गर्न सकिन्छ।

वाथका लक्षणहरू:

जानकारीको लागि समर्पक नं.: ९८७९५३३५४५४४४

१) साना ताथा तुला जोरीहाल दुर्खेल, सुनिजे, कठक्क फर्ने।

२) आरामदाहक दूर्खेल दुर्खेल, जाल्ने।

३) बाराई बढी लाग्ने।

४) बालाना अनुहार बढी रातो हुन्ने तापी गाला लाग्ने।

५) नुस लिन्त्र बारान्बार घाउ आइरहने।

६) बारान्बार घाउहरू आइरहने।

७) बालाना अनुहार बढी रातो हुन्ने तापी गाला लाग्ने।

८) बालाना अनुहार बढी रातो हुन्ने तापी गाला लाग्ने।

९) बालाना अनुहार बढी रातो हुन्ने तापी गाला लाग्ने।

१०) बालाना अनुहार बढी रातो हुन्ने तापी गाला लाग्ने।

११) बालाना अनुहार बढी रातो हुन्ने तापी गाला लाग्ने।

१२) बालाना अनुहार बढी रातो हुन्ने तापी गाला लाग्ने।

१३) बालाना अनुहार बढी रातो हुन्ने तापी गाला लाग्ने।

१४) बालाना अनुहार बढी रातो हुन्ने तापी गाला लाग्ने।

१५) बालाना अनुहार बढी रातो हुन्ने तापी गाला लाग्ने।

१६) बालाना अनुहार बढी रातो हुन्ने तापी गाला लाग्ने।

१७) बालाना अनुहार बढी रातो हुन्ने तापी गाला लाग्ने।

१८) बालाना अनुहार बढी रातो हुन्ने तापी

बजारमा प्याजको अभाव

□ लक्ष्मी उप्रेती

मेचीनगर, मंसीर ३। भारतले प्याज नियन्तमा प्रतिवन्ध लगाएसँगै नेपाली बजारमा प्याजको अभाव भएको छ। भारतले देशभित्र आपूर्ति व्यवस्था प्रभावकारी बनाउन भन्नै असेजको दोस्रो सातावेखि प्याज नियन्तमा प्रतिवन्ध लगाएको थिए।

यो प्रतिवन्धसँगै नेपाली बजारमा प्याजको अभाव सिजना भएको छ भने मूल्य आकासिएको छ। नेपाली तकारी व्यवसायीहरूका अनुसार नेपालमा खपत हुने ९७ प्रतिशत प्याज भारतबाट आयात हुद्दा। भारतको केन्द्रीय वाणिज्य तथा उद्योग मन्त्रालयले विदेश व्यापार महानिर्देशनालयलाई अको आदेश न आसाम्भ प्याज नियन्तमा प्रतिवन्ध लगाउन निर्देश दिएको थिए।

अद्देले फायाका बजारकी बजारमा प्याज अभाव भएको र पाइए पनि अत्यन्तै महांगो मूल्य पन्ने उपयोगकाहरूको भनाई छ। तर, व्यवसायीहरूले महांगो मूल्यमा सर्विद गर्नुपरेको विक्रीमा मूल्य बढ्दि गर्नुपरेको बताएका छन्। केही महिना अधिसम्म प्रतिकेजी एकसय रुपैयांमा विक्री भएको प्याज अहिले एकसय ५० रुपैयां पुगेको छ। भारतमा प्याजको मूल्य बढ्दा त्यसको मारमा नेपाली उपयोगको परेको छन्।

प्याजन्ट ब्यारेटाइन एवम् विधायी व्यवसायापन केन्द्र क्वारेन्टाइन कार्यालय काँकरभिडाका अनुसार केही महिनावेखि पूर्वीनाकाबाट प्याजको आयात ठप्प छ।

साउन र भद्रो माहिनामा काँकरभिडा नाको भएर द५ लाई २० ज्याम रुपैयां मूल्य बराबरको दुई सय द४ मेर्टिक टन प्याज आयात भए पनि त्यसपछिका मिन्हानामा आयात शन्य रहेको कार्यालय प्रमुख विष्ट वारी संदर्भमा अधिकृत हर्षताहरू राईको जानकारी दिए।

यसअघि काँकरभिडा नाकाबाट मात्रै एक वर्षमा २५ करोड रुपैयां बराबरको प्याज नेपाल आयात हुने गरेको थिए। नेपालमा प्याजको माग अनुसार उत्पादन छैन' -कृषि प्राविधिक मकेश चौधरीले भने 'नेपालको उत्पादनले करिव छ, महिना पनि पूर्वैन। नेपालमा उत्पादन नै छैन उत्पादन भएको प्याजले छ, महिना पनि पुर्वैन अन्न कसरी नियन्त होस्।'

आयात घटाउने र नियन्त बढ्दि गर्ने उद्देश्यसहित २०७४ सालमा सरकारले भाषापासित हर्षताहरू विभिन्न जिल्लामा प्याज विशेष कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याएको थिए।

सरकारले त्याएको प्याज विशेष कार्यक्रम असफल

दुर्घटना र डुबेर दुईको मृत्यु

भ्रामा, मंसीर ३। सुनसरीको बराहक्षेत्र नगरपालिका-८ शुक्रवारे कोशी बाँध्यस्थितमा ट्याक्टर आफै अनियन्त्रित भई दुर्घटना हुँदा चालको मृत्यु भएको छ।

बराहक्षेत्र नगरपालिका-६ नयाँबस्ती घर भएका सूर्यनारायण मण्डलले आप्सो थो २ त ५०२७ नम्बरको ट्याक्टर शुक्रवारे दुर्घटना भएको थिए।

दुर्घटनामा परेर चैपीएको अवस्थामा आफन्तले देखासाथ उपचारको लागी चैपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान

प्रिष्ठान धरान घोपा लगेकोमा उनको उपचारको क्रममा मृत्यु भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सुनसरीले जनाएको छ।

त्यसैरी खोटाडको खोटेहाड गाउँपालिका-७ रातामाटाका हिमाल राईको ३ वर्षीय छोरा साहिल राईको खोलामा डुबेर मृत्यु भएको छ। खेले क्रममा धर्व नजिकै रहेको सावाखोलामा डुबेर उनको मृत्यु भएको इलाका प्रहरी कार्यालय खोटाडको जनाएको छ। घटनामा थारे अनुसन्धान भइरहेको उक्त कार्यालयले जनाएको छ।

जोड दिएका थिए। कार्यक्रममा विश्व एक परिवार हो नामक नाटक प्रस्तुत गर्नका साथै विविध सास्कृतिक कार्यक्रम प्रस्तुत गरिएको थिए।

कार्यक्रममा अनन्तशी विभूषित नेपालकै प्रथम महिला जगतगुरु शंकराचार्य हेमानन्द गिरीजी महाराजाको प्रथम महिला जगतगुरु शंकराचार्य हेमानन्द गिरीजी महाराजाको प्रमुख अतिथिमा भएको कार्यक्रममा ब्रह्माकुमारी राजयोग सेवाकेन्द्र चन्द्रगाहीको सञ्चालिका ब्रह्माकुमारी शान्ता दिदीले खाली गरेकी थिए।

कार्यक्रममा प्रदेश सासद वशत वानियां, भद्रपुर नगरपालिकाको प्रमुख जीवकमार श्रेष्ठ लगातले सकारात्मक सोच निर्माण गर्दै आदर्शवान समाज निर्माण गर्नुपर्ने

ब्रह्माकुमारी राजयोग

चन्द्रगाहीको रजत महोत्सव

बिरामोड, मंसीर ३। ब्रह्माकुमारी राजयोग सेवाकेन्द्र चन्द्रगाहीको रजत यात्रीको अवसरमा साथै विविधी विविध कार्यक्रम गरिएको छ।

ब्रह्माकुमारी राजयोग सेवाकेन्द्र नेपालकी निर्देशक राजयोगी ब्रह्माकुमारी राजयोग सेवाकेन्द्र नेपालकी निर्देशक राजयोगी ब्रह्माकुमारी राजदारीलाई अभिनन्दन गरिएको ब्रह्माकुमारी राजयोग सेवाकेन्द्र विरामोडकी सञ्चालिका ब्रह्माकुमारी शान्ता दिदीले पूर्णिमा दिदीले जनाकारी दिन।

कार्यक्रममा अवसरमा विभूषित भएको राजयोगी ब्रह्माकुमारी राजयोग सेवाकेन्द्र चन्द्रगाहीको अवसरमा विभूषित भएको राजयोगी शिविर, स्वास्थ्य विज्ञान कार्यक्रम गरिएको उनले बताइन्।

कार्यक्रममध्ये विभिन्न भाषाको अवसरमा अभिनन्दन भएको प्रथम पदयात्रा भएर भद्रपुर नगरपालिकाको परिक्रमा गरेको थिए। कार्यक्रममा प्रदेश सासद वशत वशत वानियां, भद्रपुर नगरपालिकाको प्रमुख जीवकमार श्रेष्ठ लगातले सकारात्मक सोच निर्माण गर्दै आदर्शवान समाज निर्माण गर्नुपर्ने

कुपोषण सम्बन्धी अभिमुखीकरण

बुधवार, मंसीर ३। मेचीनगरको आम्दानियस्थित मलाहा टोलमा कुपोषण सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ।

इटू होरेड्डान भाषी क्षेत्री ९ का विवारीहरूले विटिस काउन्सिलद्वारा सञ्चालित इन्टरव्याप रस्कूल आउड कार्यक्रममा अन्तर्तात कुपोषण सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम गरिएको हो।

आदाको मलाहा बर्सीका थारे आउदा जानकारी गराएका थिए। विवारीहरूले कुपोषण शीर्षकमा परियोजना चलाइरहेको थिए।

विवारीहरूले विवारीहरूले जानकारी गराएको थिए।

विवारीहरूले जानकारी गर

वर्तमान संघीय शासन व्यवस्थामा संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी तीन तहको सरकारको परिकल्पना नेपालको संविधानले गरेको छ । जस अनुरूप जनताको सबैभन्दा नजिकको स्थानीय सरकारको रूपमा गाउँपालिका रहेको छ । जनताका हरेक आवश्यकता नजिकवाट प्राप्त हुने गरी स्वायत्तताको उच्चतम अभ्यास तथा विकेन्द्रीकरणको माध्यमद्वारा स्थानीय शासनमा सक्रिय सहभागिता, उच्च जवाफदेहिता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व कायम गरी सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीताको अपेक्षा गरिएको छ । विकास निर्माणका प्रक्रियालाई छिटोछिरितो रूपमा जनअपेक्षाको सम्बोधन गर्ने ऐतिहासिक जिम्मेवारी स्थानीय सरकारको काँडमा छ । जनआकांक्षाको सम्बोधन गर्न विकास प्रक्रियालाई चुस्त र सेवा प्रवाहलाई छिटो-छिरितो र प्रभावकारी बनाउन नीतिगत तथा व्यवहारिक अभ्यासहरू अगाडी बढिरहेका छन् । परिवर्तित सन्दर्भसँगै पुनर्संरचना गरिएको स्थानीय तह र स्थानीय तहमा जनप्रतिनिधीको उपस्थितीसँगै हरेक बडाका गाउँबस्ती विकास र समृद्धिको मार्गमा अग्रसर छ ।

नसकेको अतितबाट उठ्ने तरखरमा छ । साविक बुधवारे गाउँविकास समितिका १, ३ र ६ वडा समायोजन गरेर हालको बुद्धशान्ति गाउँपालिकाको वडा नम्बर १ भएको हो ।

मेची राजमार्गले समेत छोएको बुद्धशान्ति गाउँपालिकाको वडा नम्बर १ पूर्वमा बुद्धशान्तिके ३ र ४, पश्चिममा अर्जुनधारा नगरपालिका, उत्तरमा इलामको रोड गाउँपालिका र दक्षिणमा बुद्धशान्तिको २ र ३ नम्बर वडाले घेरिएको छ । ९ दशमलव ५८ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको यस वडामा आठ हजार २३ जनसंख्या रहेको छ । यहाँका अधिकांश जनता कृषि पेशामा आश्रित छन् । यो वडा विशेषतः धानखेतीको लागि चिनिने गर्दछ भने यहाँका कृषकहरू सुपारी, नरिवल, चिया, मकै, कागती लगायतका अन्नवाली साथै नगदेवाली उत्पादनमा संलग्न भएको पाइन्छ । हाल धेरै संख्यामा यस वडाका कृषकहरू गाई, कुखुरा, खसी, सुँगर आदि जस्ता पशुपालनका माध्यमबाट आयआर्जन गर्ने गरेको पाइन्छ ।

प्राप्त गर्दा विकास तथा समृद्धि साथै परिवर्तनको अनुभूति पनि गरिरहेका छन् ।

चुरे क्षेत्रसँग जोडिएको यस बडाका कतिपय स्थान र वस्तीहरु भौगोलिक रूपमा पनि असहज छन् । यस बडाको केन्द्र नजिकै बृधबारे बजार, स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी र निजी तथा सामुदायिक विद्यालय र क्याम्पस समेत रहेका छन् । बडाभित्र सीता-रमेश क्याम्पस, बुद्धार्दीश उच्च मार्ग, त्रिभुवन मार्ग, नमूना आधारभूत विद्यालय र सरस्वती बालविकास लगायतका सामुदायिक विद्यालय तथा क्याम्पस सञ्जालनमा रहेका छन् ।

स्थानीयको आर्थिक आयस्रोतलाई मजबूत बनाउदै विकास निर्माणमा फड्को मार्न कृषिको विकास, प्रवर्द्धनमा समेत स्थानीय सरकारको पहलकदमी जारी रहेको छ । धान, मकै, सुपारी, रबर, कागती लगायतका कृषिजन्य उत्पादन, प्रवर्द्धन साथै बजारीकरण गर्ने गरी गाउँमै रोजगारीको सिर्जना गर्न पनि वडा कार्यालय अग्रसर छ । यस वडामा रहेका विशाल बायो फर्म, नमूना कृषि फर्म, प्रगति कृषि फर्म, अंडेरी कृषि फर्म जस्ता कृषि उद्योगहरूलाई प्रोत्साहन गरी अन्य कृषकलाई त्यसतर्फ आकर्षित गर्न पनि वडा कार्यालयले कामअघि सारेको छ, वडाध्यक्ष भीमकमार नेवारले बताएका छन् ।

विकासमा फडको मादै बुद्धशान्ति - १

◀ नारायण अर्याल

व्यवस्थापन गर्न यहाँ रहेका आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षिक तथा पर्यटन क्षेत्रको विकास तथा प्रबढ्दन गर्न अग्रसर तथा उत्साहित रहेको देखिन्छ। यही हौसला तथा ऊर्जालाई विकासको आधार मान्ने हो भने यो गाउँपालिकाले चाडै नै आयुर्विक सहरको रूपमा काँचीली फेर्छ भन्ने विश्वास वडाबासीको रहेको छ। स्थानीयले आफूले चुनेको जनप्रतिनिधिवाट गाउँमै सरकारी सेवा-सविधा र अवसरहरू

सम्मिश्रण रहेको यो वडालाई अनुकूल वातावरण, प्राकृतिक सुन्दरता तथा धार्मिक सहिष्णुता भएकाले एक उपयुक्त पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको रूपमा लिन सकिन्छ । यस वडाको दामामभुवाटारमा शाहीद पार्कको निर्माण तीव्रातिमा भइरहेको छ । यस क्षेत्रलाई पर्यटकीय स्थलमा रूपान्तरण गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकको पहिलो रोजाईको स्थान बनाउने लक्ष्य राखिएको छ ।

सम्पूर्ण वडाबासी, सरकारवाला, प्रदेश तथा संघाय सरकार
र सोही गाउँपालिकाले समेत सहयोग, सद्भाव र हातेमालो
गरेको खण्डमा केही वर्षभित्र नै वडाले अर्थपूर्ण परिवर्तन
गर्नेमा कुनै सन्देह छैन । प्राक्तिक प्रकोप, विरङ्ग, हाँडिया
दामा क्षेत्रमा परेको असर न्यूनीकरण गर्न बाँध तथा पैनी
व्यवस्थित पैनी निर्माण समेत वडाले गरेको छ । त्यस्तै
वडा कार्यालय अन्तर्गत १ नं. वडा कार्यालयमा सहकारी
रहेको छन् ।

